

Hasvik Rådhus
9593 Breivikbotn
Mob: 90852916
E-post: bente.olsen.husby@hammerfest.kommune.no

Til:
Fiskeri- og sjømatminister Odd Emil Ingebrigtsen
Stortingets Næringskomitè
Nord-Norgesbenken på Stortinget

Hasvik, 22. februar 2021

Uttalelse – Pliktrålerne må bidra til mer foredling!

Vest-Finnmark Rådet er en allianse mellom de 7 kommunene Alta, Hammerfest, Hasvik, Loppa, Måsøy, Nordkapp og Porsanger. Samlet har regionen en befolkning på ca. 42.000 innbyggere, noe som utgjør 55 % av det totale folketallet i Finnmark. Medlemskommunene har sterkt fokus på samfunns- og næringsutvikling, og rådet har derfor valgt å innta rollen som en aktiv medspiller i utviklingen i regionen.

Våre medlemskommuner Hammerfest og Nordkapp kommune er såkalte pliktkommuner, som er tilgodesett med vilkår i Leveringspliktforskriften¹ for torsketrålerne.

Vest-Finnmark Rådet har i sak 7/21 vedtatt følgende enstemmige uttalelse i forbindelse med offentliggjøringen av Nofima-rapport 1/2021 «Hvordan kan pliktkvoter bidra til mer foredling?» (Iversen, A. et.al.), og endringsforslagene til Leveringspliktforskriften fra de 6 pliktkommunene som ble fremmet 8. februar 2021;

«Vest-Finnmark Rådet stiller seg bak forslagene til endring i leveringspliktforskriften fra de seks pliktkommunene Lebesby, Berlevåg, Båtsfjord, Skjervøy, Hammerfest og Vestvågøy. Endringsforslagene er utarbeidet på bakgrunn av funnene i Nofima-rapport 1/2021: «Hvordan kan pliktkvoter bidra til mer foredling?» (Iversen, A., et.al.).

Vest-Finnmark Rådet mener at pliktrålerne i svært liten grad har oppfylt formålsparagrafen i Leveringspliktforskriften, som sier at kvotene skal skape sysselsetting og verdiskapning i de tilgodesette kystsamfunn. Vi mener at de foreslåtte tiltak vil kunne gi bedre muligheter for etterlevelse av dette formålet. Vi støtter følgende forslag til endringer i Leveringspliktforskriften for torsketrålerne:

1. For å stimulere til at også trålerne skal levere mer ferskt råstoff til fiskeindustrien, innføres det en ferskfiskordning for trålflåten med leveringsforpliktelser. Dette innebærer at de pliktrålerne som leverer ferskfisk til fiskeindustrien får en kvotebonus, som i en innkjøringsfase tas fra en avsetning til ordningen på 10 % av pliktrålernes kvotegrnlag av torsk (der denne avsetningen hentes fra). Avsetningen er basert på et mål om at ferskandelen skal utgjøre minst 35 % av landingene fra pliktrålerne, noe som vil gi et doblet volum i ferske landinger sammenliknet med 2019.

¹ Forskrift om leveringsplikt for fartøy med torsketrållatelse, forskrift nr. 1131 av 9. desember 2003.
Se: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2003-09-12-1131>

Trålerleveransene foreslås avregnet med en faktor på 0,8 pr kg levert fersk torsk (i praksis en 25 % kvotebonus), slik at opptjeningsgrunnlaget for kvotebonusen utelukkende er landinger av fersk torsk. Etter en virkeperiode på 2 år evalueres ferskfiskordningen. I den forbindelse foretas en vurdering av hvorvidt leveranser av henholdsvis fersk hyse og sei også skal omfattes av ferskfiskordningen, der man får kvotebonus etter samme modell som for torsk. Det må også stilles tydelige krav til kvalitet på det ferskt leverte råstoffet som skal kvalifisere til kvotebonus.

Ordningen foreslås å gjelde for hele kvoteåret, med unntak av månedene februar-mai. Dette er måneder med store landinger fra kystflåten, der økte trålerleveranser i liten grad vil bidra til økt videreforedling i landindustrien.

Som følge av at ferskleveranser fra pliktrålerne vil medføre landinger av store volum, må det vurderes hvorvidt det bør stilles som forutsetning for kvotebonusen at det foreligger kontrakter som sikrer god samordning mellom potensielle kjøperbedrifter og flåteleddet. Dette vil sikre landindustrien forutsigbar tilgang på råstoff, og båtene en sikkerhet for avsetning til foredling.

2. Forskrift om leveringsplikt for fartøy med torsketrållatelse § 5 «Fastsetting av pris» endres. Pliktrålerne underlegges en pris- og tilbudsordning som sikrer lønnsomhet ved bearbeiding av råstoffet i Norge. Det må vurderes hvorvidt en dynamisk minstepris kan innføres som utbudspris for det leveringspliktige råstoffet, uavhengig om råstoffet er ferskt eller frosset. Endringene i prisfastsettingsystemet må utformes slik at det bidrar til reelle markedsmuligheter og økt tilgjengelighet for aktørene i foredlingsindustrien.
3. Bearbeidingsplikten omtalt i forskriftens §3 gjøres mer fleksibel gjennom to endringer. For det første slik at fiskeindustriaktørene har muligheten til «å utveksle» deler av fangsten mellom bedrifter. For det andre at rapporteringene på bearbeidingsplikten endres til å finne sted basert på landet fangstvolum innenfor et avgrenset tidsrom på 1 måned (slik det er åpnet for i Kvotemeldingen), i stedet for den enkelte fangst som i dag. Uansett om fangsten kjøpes i henhold til den primære leveringsplikten i første ledd eller den sekundære leveringsplikten i tredje ledd, skal de tilgodesette fiskeindustribedriftene alltid foreta bearbeiding av 75 % av torskefangstene omfattet av leveringsplikten for videresalg.

Den endrede «Leveringspliktforskriften» skal evalueres etter en virkeperiode på 3 år. Her undersøkes det hvorvidt endringene har ført til en markant økning i oppnåelse av formålet hos den enkelte pliktråler og i de tilgodesette fiskeindustribedrifter/samfunn/regioner, slik det fremgår av §1 i forskriften. Er måloppnåelsen i forhold til jevn råstofftilgang og helårig aktivitet for lav, må Stortinget få utredet og vurdert hvorvidt det er hensiktsmessig å fortsatt benytte de(n) angjeldende pliktråleren(e) som virkemiddel for å oppnå det vedtatte formålet.

Vi vil her vise til den omfattende rapporten som ble gitt av Riksrevisjonen, og som var gjenstand for omfattende behandling i Stortingets kontroll og konstitusjonskomité. Kysten har behov for ferskt råstoff. Forutsigbar og mer helårlig leveranse av råstoff til landindustrien henger sammen med å kunne tilby stabile og attraktive arbeidsplasser.

Oppsummering og anbefaling

Øst-Finnmark Rådet har i brev av 17.02.21 støttet endringsforslagene fra de 6 pliktkommunene. Til sammen organiserer Vest-Finnmark Rådet og Øst-Finnmarkrådet alle de 16 kystkommunene i Finnmark. Av disse er det 8 kommuner som er tilgodesett i Leveringspliktforskriften med tanke på landing og bearbeiding av pliktråstoff: Hammerfest, Nordkapp, Gamvik, Lebesby, Berlevåg, Båtsfjord, Vardø og Sør-Varanger.

Når begge de to interkommunale politiske rådene i Finnmark nå støtter endringsforslagene til Leveringspliktforskriften, som ble lansert av de 6 pliktkommunene 8. februar 2021, innebærer det at **alle pliktkommunene i Finnmark støtter opp om disse endringsforslagene**. Pliktkommunene i Finnmark utgjør 8 av de totalt 15 pliktkommunene som pr i dag er tilgodesett i Leveringspliktforskriften.

I tillegg var pliktkommunene Skjervøy kommune i Troms og Vestvågøy kommune i Nordland to av de seks kommunene som fremmet endringsforslaget. **Dette innebærer at 10 av 15 pliktkommuner så langt har tilsluttet seg endringsforslaget til Leveringspliktforskriften.**

Vest-Finnmark Rådet oppfordrer Stortinget (og da særlig representantene i Stortingets Næringskomité og på Nord-Norgesbenken) og fiskeri- og sjømatminister Odd Emil Ingebrigtsen til å ta initiativ til videre dialog med de berørte partene i denne saken, herunder tilgodesette pliktkommuner og berørte regioner.

Med vennlig hilsen

Marianne S. Næss (s)
Rådsleder
Vest-Finnmark Rådet

Bente O. Husby (s)
Daglig leder
Vest-Finnmark Rådet

Vedlegg:

Forslag til endringer i Leveringspliktforskriften - Ordførerne i de 6 pliktkommunene Båtsfjord, Berlevåg, Lebesby, Hammerfest. Skjervøy og Vestvågøy kommune

Kopi:

Fylkesrådsleder og fylkesråd for næring i Troms og Finnmark
Fylkesrådsleder og fylkesråd for næring i Nordland
Pliktkommuner i Nord-Norge
Interkommunale politiske råd i Nord-Norge
Media